

Stockholms
universitet

Verksamhetsberättelse 2009

Tolk- och översättarinstitutet

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2009

ANSLAGSREDOVISNING	2
TÖI:S UPPGIFT OCH ANSVARSOMRÅDEN 2009.....	2
Ansvar utöver förordningens uppgifter	3
Styrdokument.....	3
ORGANISATION	3
Beslutande organ.....	4
Beredande organ	4
TOLK- OCH ÖVERSÄTTARUTBILDNING INOM HÖGSKOLAN	4
Tolkutbildning.....	5
Översättarutbildning.....	5
Specialkurser för tolkar och översättare	5
Planering av utbildningar	5
Kontakter med omgivande samhälle och arbetsmarknad	5
KONTAKTTOLKUTBILDNING INOM FOLKBILDNINGEN, ANSLAG 17:14.3	6
Antal utbildningsanordnare	6
Söktryck.....	6
Sammanhållen grundutbildning	6
Grundutbildning för mindre frekventa tolkspråk	6
Fördjupningskurser och tolkning för barn.....	6
Preparandkurser inför auktorisationsprovet samt rättstolkningskurser inför provet för speciell kompetens som rättstolk	7
Kurser för bedömare och språkhandledare	7
Tillsyn.....	7
Rekrytering.....	7
Kommentarer till anslagsredovisningen.....	7
TOLKUTBILDNING SAMT TECKENSPRÅKSLÄRARUTBILDNING ANSLAG 17 14:2	8
Utbildning.....	8
Kvalitetsarbete	8
Rekrytering.....	9
Kommentarer till anslagsredovisningen.....	9
PEDAGOGISKT UTVECKLINGSARBETE, TERMINOLOGISKT ARBETE	9
FRÄMJANDE AV FORSKNING OCH UTVECKLINGSARBETE	10
Aktiviteter med anknytning till forskarutbildning.....	10
NATIONELLT, NORDISKT OCH INTERNATIONELLT ARBETE	11
INFORMATION OCH KOMPETENSUTVECKLING	11
KANSLI OCH FÖRVALTNING.....	12

BILAGOR

1. Kort fakta om utbildningarna
2. Redogörelse för lärares akademiska verksamhet
3. Sändlista

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2009

ANSLAGSREDOVISNING

Verksamheten finansierades genom ramanslaget till TÖI (16.2:9 ap 5) som fördelats till TÖI via den humanistiska fakulteten. Därefter faktureras TÖI kostnader för sin del av universitetets gemensamma förvaltningskostnader. Från humanistiska fakulteten tilldelades TÖI 317 tkr (126+222 tkr) som resurs för lärares och professors forskning. Därtill förvaltade TÖI medlen för bidrag till tolkutbildning inom folkbildningen mm (anslag 17 14:2 ap 2 och 3 och 17 14:3).

Anslag år 2009 (tkr)	Anslag	Förbrukade medel
16 2:9 Tolks- och översättarinstitutet (ram)	11 639	11 639
Kostnader till universitetet för gemensam förvaltning	-2 988	
Från humanistiska fakulteten: resurser för lärares forskning	126	126
Från humanistiska fakulteten: resurser för professors forskning	222	222
17 14:2		
ap 2 Bidrag till tolkutbildning och teckenspråkläro- utbildning.	36 871	35 284
ap 3 Bidrag till Stockholms universitet för förvaltnings- kostnader vid TÖI	534	534
17 14:3 Bidrag till kontakttolkutbildning	15 708	15 708

TÖI:S UPPGIFT OCH ANSVARSOMRÅDEN 2009

Tolks- och översättarinstitutet (TÖI) bildades 1986 och har ett nationellt övergripande ansvar för tolks- och översättarutbildning. Sverige är därmed unikt i världen med ett särskilt tolks- och översättarinstitut, som inom sina ramar rymmer alla former av tolks- och översättarutbildning - med undantag för den militära tolkutbildningen - och som därtill har nationellt övergripande uppgifter inom området.

Verksamheten 2009 utgick från de uppgifter som definieras i TÖI:s förordning:

- anordna tolkutbildning och översättarutbildning
- fördela statsbidrag till kontakttolkutbildning mellan studieförbund och folkhögskolor, utöva tillsyn över sådan verksamhet samt följa upp och utvärdera utbildningen
- fördela statsbidrag till teckenspråkstolk- och teckenspråkläro- utbildning mellan folkhögskolor, utöva tillsyn över sådan verksamhet samt följa upp och utvärdera utbildningen
- svara för pedagogiskt och metodiskt utvecklingsarbete, initiera och samordna lexikaliskt arbete i för utbildningarna aktuella språk samt vara engagerat i terminologiskt arbete med invandrarspråk
- främja forskning och utvecklingsarbete
- verka för information och kompetensutveckling
- fungera som kontaktorgan i nordiskt samarbete.

Styrelsen för TÖI skall i sitt arbete beakta samhällets och yrkeslivets krav och forskningens utveckling.

De övergripande målen för TÖI är nära kopplade till språkpolitiska mål, till handikappolitiska mål och till integrationspolitikens huvudmål, d.v.s. alla människors lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter oavsett kulturell eller etnisk bakgrund. TÖI har ansvar för statsbidrag till utbildningsformer där även andra myndigheter och organisationer verkar. Institutet ansvarar även för viss utbildning av lärare och handledare inom området. Ansvaret för utbildning av kontakttolkar och tolkar inom handikappområdet liksom att utbilda konferenstolkar för Europasamarbetet, innebär dessutom ett betydande arbetsfält med skiftande kontaktytor när det gäller integrations- och handikappfrågor liksom frågor som rör det europeiska samarbetet. TÖI:s uppgifter ställer därmed krav på en bred omvärldsbevakning.

TÖI planerar, administrerar och följer verksamheterna samt bedriver tillsyns-, informations- och utvecklingsarbete. Utvecklingsarbetet är inriktat på att förbättra tillgången på och kompetensen hos tolkar och översättare.

Vid institutets kansli finns samlad kunskap om tolkning och översättning, forskning, pedagogiskt arbete och utbildningsplanering inom olika utbildningsformer och därmed sammanhängande ekonomiska och administrativa frågor.

Ansvar utöver förordningens uppgifter

Utöver sitt i förordningen föreskrivna ansvar har TÖI genom sin föreståndare sedan bå 2000 att leda enheten för utbildningstolkning vid Stockholms universitet.

Styrdokument

Förordning för tolk- och översättarinstitutet (SFS 1993:920)

Förordning om statsbidrag till kontakttolkutbildning (SFS 1991:976)

Regeringens proposition 2009/10:1 Folkbildning

” 2009/10:1 Universitets- och högskoleutbildning

Regleringsbrev: Anslag 16 2:9 ap 5, Tolk- och översättarinstitutet (ram),

Regleringsbrev: Anslag 17 14:2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen,
Anslagsposterna 2 och 3

Regleringsbrev: Anslag 17 14:3 Bidrag till kontakttolkutbildning

Regeringsbeslut 2005-06-02 (U2005/1577/SV)

Beslut 1999-05-27 (Dnr 1346/99) av styrelsen för Stockholms universitet att TÖI:s högskoleanknutna verksamhet inordnas i den språkvetenskapliga sektionen fr.o.m 1 juli 1999.

Beslut av styrelsen för Stockholms universitet att universitetets utbildningstolkenhet fr.o.m budgetår 2000 ska ingå i TÖI:s organisation.

Stockholms universitets budgetbeslut avseende grundutbildning och forskning inom den humanistiska fakulteten.

Arbetsordning för styrelsen för Tolk- och översättarinstitutet

Humanistiska fakultetens beslutsordning

ORGANISATION

TÖI vid Stockholms universitet är en sådan inrättning för särskilda uppgifter som avses i 3 kap. 8 § högskoleförordningen (Förordning 1998:1003). Institutet leds av en styrelse som utses av regeringen. Under styrelsen leds arbetet av en föreståndare.

Beslutande organ

TÖI:s styrelse är det övergripande beslutsorganet och består av nio ledamöter inklusive ordföranden. Styrelsen hade 2009 sex möten. Ett arbetsutskott under styrelsen ledde arbetet med rekrytering av ny föreståndare efter dåvarande föreståndares pensionering. Den nya föreståndaren tillträdde i augusti.

Beredande organ

Beredning av principiella frågor sker med berörda utbildare, andra myndigheter och med yrkes- och intresseorganisationer inom området.

För planering av tolkutbildningarna inom folkbildningens ram hålls kontinuerligt samråd med Folkbildningsrådet, utbildningsanordnare, kommunala/landstingskommunala och privata tolkförmedlingar, brukarorganisationer, avnämare, myndigheter och tolkarnas yrkesföreningar. Flera berörda har dessutom under 2009 i olika konstellationer deltagit i samverkan kring specifika utbildningar, projekt, utvecklingsarbeten etc.

Beslut rörande TÖI:s högskoleutbildningar bereds i en särskild verksamhetsgrupp inom TÖI och efter samråd med berörda institutioner vid Stockholms universitet, andra universitet/högskolor eller andra samverkanspartners.

TÖI:s konferenstolkutbildning bereds efter samråd med europaparlamentets generaldirektorat för tolkning och konferenser, europeiska kommissionens generaldirektorat för tolkning, med de konferenstolkutbildare vid universitet i Europa som tillsammans med TÖI ingår i konsortiet för European Masters in Conference Interpreting (EMCI) samt med Association Internationale des Interprètes de Conférence (AIIC).

TOLK- OCH ÖVERSÄTTARUTBILDNING INOM HÖGSKOLAN

Enligt regleringsbrev för 2009 ska i TÖI:s verksamhet ingå att erbjuda tolk- och översättarutbildning för 120 studerande per budgetår och konferenstolkutbildning varannat år för minst 10 studerande. Av årsredovisningen ska framgå verksamhetens omfattning, inriktning och totala kostnad.

År 2009 var totalt 237 studenter, varav 194 kvinnor, registrerade vid TÖI:s högskoleutbildningar. Antal registrerade i respektive kurs framgår av bilaga 1.

TÖI har sedan starten utarbetat kursplaner för sammanlagt 140 olika utbildningar (exklusive delkurser) för tolkar och översättare; kurser med många olika språkinriktningar, av varierande längd och med varierande krav på särskild behörighet. Översättarutbildningar på grundnivå har sedan 2001 getts med inriktning såväl *till* som *från* svenska. I samtliga översättarutbildningar ägnas stor uppmärksamhet åt översättningsprocessen.

År 2009 gav TÖI 18 olika högskoleutbildningar (kurser och program). Utbildningarna har likasom tidigare omfattat ett stort antal språk. Inför höstens utbildningar anordnades en gemensam introduktionsvecka då studenterna fick information om institutet och dess verksamhet. Skriftlig och muntlig utvärdering skedde både av delkurser och hela kurser.

I ett samarbete kring utbildningen av skrivtolkar mellan Södertörns folkhögskola, TÖI och Sveriges Television (SVT) gav TÖI en kurs i undertextning 7,5 hp.

Tolk- och översättarutbildningarna vid TÖI kan läsas både på grundnivå och på avancerad nivå. Vissa av kurserna tar upp både översättning och tolkning. På grundnivå börjar man med Tolkning och översättning I och kan därefter fortsätta läsa antingen tolkning eller översättning ytterligare två terminer på heltid. Utbildningen kan ingå i en kandidatexamen i tolkning eller översättning, förutsatt att studenten har totalt 180 hp. Intresset för kursen Tolkning och översättning I, som gavs tredje gången 2009, fortsätter att vara stort och nästan samtliga studenter valde att fortsätta till nivå II, antingen med översättning eller med tolkning.

På avancerad nivå kan studenterna läsa översättningsvetenskap och avsluta studierna efter ett år med en magisterexamen eller efter två år med en masterexamen. Här ges också vissa kurser som fristående kurser vilka är öppna för studerande från andra ämnen.

Tolkutbildning

En kontakttolkutbildning i franska (Tolkning II och Tolkning III) om 60 hp avslutades 2009. Den planerade kursen Tolkning, kandidatkurs, kunde inte starta på grund av för få sökande.

Översättarutbildning

Översättarutbildningarna på grundnivå omfattade liksom tidigare flera olika källspråk och målspråk, utifrån varje students bakgrund, och för granskning av översättningar anlitas i stor utsträckning språkinstitutioner vid Stockholms universitet.

Under 2009 påbörjades masterprogrammet i översättningsvetenskap, med franska eller spanska som källspråk.

Specialkurser för tolkar och översättare

Under 2009 genomfördes en fortbildningskurs, Juridik för tolkar och översättare, 15 hp.

Planering av utbildningar

Planeringsarbetet inför kommande omgång av konferenstolkutbildningen fortsatte under året. Under hösten inrättades ett nytt masterprogram i översättningsvetenskap med inriktning mot konferenstolkning. Det är det enda masterprogrammet i Sverige inom området tolkning. Den tidigare konferenstolkutbildningen har delvis omarbetats (Kurs i konferenstolkning 60 hp) för att kunna samläsas med masterprogrammet.

Under 2009 fortsatte också planeringen med att delar av de folkhögskoleförlagda utbildningarna till teckenspråks- och dövblindtolk ska ge högskolepoäng.

Kontakter med omgivande samhälle och arbetsmarknad

TÖI:s utbildningar har en given internationell dimension, eftersom de innefattar översättning och tolkning av/mellan två eller flera språk. Många av institutets timanställda lärare är utlandsfödda och flera gästlärare kommer från andra länder och språkområden.

TÖI har kontinuerliga kontakter med EU:s tolk- och översättartjänster. Representanter från EU (även den svenska representationen i Stockholm) har varit involverade i utbildningarna som föreläsare och även som lärare på några delkurser.

Utbildningarna har dessutom besökts av företrädare för olika organ och företag med anknytning till området: Kammarkollegiet, Utrikespolitiska institutet, Språkrådet, Terminologacentrum (TNC), Tekniska högskolan med flera.

Universitetets s.k. tredje uppgift, som innebär kontakter med det omgivande samhället, har haft en framträdande roll i TÖI:s arbete. Flera av institutets lärare kommer utifrån och är verksamma i yrket (gäller både tolk- och översättarutbildningar), vilket gör att studenterna får en bra blandning av teori och praktik.

Liksom året innan hade studenterna 2009 (både översättarstuderande och tolkstuderande) möjlighet att göra arbetsplatsförlagd praktik inom ramen för sin utbildning. Denna kurs på 7,5 hp var valbar och uppskattades mycket av de studenter som deltog.

En arbetsmarknadsdag för både tolk- och översättarstudenter genomfördes under hösten. Till denna dag var olika branschorganisationer samt företag inom tolk- och översättarsektorn inbjudna för att informera om sin verksamhet.

KONTAKTTOLKUTBILDNING INOM FOLKBILDNINGEN, ANSLAG 17:14.3

Antal utbildningsanordnare

TÖI har under 2009 gett statsbidrag till sju folkhögskolor och fyra studieförbundsavdelningar för kontakttolkutbildning av olika slag. Fyra folkhögskolor och tre studieförbund har anordnat sammanhållen grundutbildning. Sju folkhögskolor och två studieförbund har anordnat kontakttolkutbildningar utöver grundutbildningen.

Söktryck

Söktrycket till sammanhållen grundutbildning var stort under året. Över 700 personer sökte till drygt 200 platser på sammanlagt nio utbildningar på folkhögskolor och studieförbund med start i januari 2009 respektive augusti 2009. I oktober 2009 gjordes en ny antagning till de grundutbildningar som började i december 2009 och januari 2010. Antalet sökande var nästan 400 till 100 platser.

Sammanhållen grundutbildning

Utbildningsbevis från grundutbildningen till kontakttolk har fått status och tyder på en så pass hög nivå hos den som erhåller beviset, att det kan betraktas som det närmaste auktorisation man kan komma och utbildningsbeviset efterfrågas allt oftare som en kvalitetsindikator vid upphandlingar av tolkservice.

14 grundutbildningar under ett år på halvfart eller två år på distans, har pågått under 2009 på fyra folkhögskolor och tre studieförbund. En regional variant startade i folkhögskoleregi där realiadelen och tolkningsövningar i mer frekventa tolkspråk ägde rum i två städer (Norrköping och Örebro). Samordningen av tolkningsövningarna för de mindre frekventa tolkspråken som fanns med i dessa regionala utbildningar skedde på folkhögskolan. Sju grundutbildningar avslutades under 2009.

Totalt 221 personer har deltagit i avslutad ett- eller tvåårig grundutbildning. 119 personer med 19 olika språk har under 2009 fått utbildningsbevis på godkänt resultat från sammanhållen, hel grundutbildning. Därmed finns idag och räknat från och med 2006, sammanlagt 324 personer med utbildningsbevis i 29 språk. Det innebär en 60-procentig ökning i antal personer sedan 2008 och en absolut ökning med 7 språk, som dessutom tillhör kategorin mindre frekventa tolkspråk i Sverige. Se vidare om EU-bidrag för mindre frekventa tolkspråk nedan.

Antalet språk i de 14 grundutbildningarna har under året varit 32.

Grundutbildning för mindre frekventa tolkspråk

Deltagare med mindre frekventa tolkspråk är som regel få. För att möjliggöra utbildning har deltagare i sådana språk integrerats i grundutbildningen. Utbildningskvaliteten har därmed varit lika hög som för övriga deltagare. Språken var amarinja, armeniska, azerbajdjanska, bulgariska, burmesiska, dari, kirundi, kurmandji, nepali, romani, swahili, thai, tigrinja, urdu, uzbekiska samt lettiska, litauiska, rumänska, tjeckiska och ungerska. Deltagarna har i en utvärdering gett mycket positiva omdömen om utbildningen.

TÖI beviljades 2009 medel från den Europeiska flyktingfonden (ERF 3) för medfinansiering av grundutbildningar för mindre frekventa språk i syfte att öka tillgången till tolkar i dessa språk. EU-bidraget gjorde det möjligt att ha tolkningsövningar med tolklärare i alla dessa språk. Bidrag söktes även inför 2010 men beviljades inte.

Fördjupningskurser och tolkning för barn

Tolkningsteknik och tolketik vid tolkning för och med barn integreras i all grundutbildning och i alla fördjupningskurser. Fördjupningskurser har anordnats i:

- asyltolkning,
- svåra tolksituationer,
- psykiatri i rätts- och asylprocessen,
- brottsutredning,
- rättsmedicin,
- rätts- och asyltolkning med inriktning övergrepp på kvinnor och barn
- barn- och ungdomspsykiatri i rätts- och asylprocessen,
- asyltolkning för ensamkommande barn,
- domstolstolkning för mindre frekventa tolkspråk.

Preparandkurser inför auktorisationsprovet samt rättstolkningskurser inför provet för speciell kompetens som rättstolk

TÖI ska enligt uppdrag U2005/1577/SV genomföra en särskild utbildningssatsning för att öka antalet kvalificerade kontakttolkare för tolkbehoven i samband med instans- och rättsordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden. Utbildning har skett för att öka antalet auktoriserade tolkar och tolkar med kompetens i rättstolkning samt rättstolkare i mindre frekventa tolkspråk. Antalet deltagare i olika slag av fördjupningskurser i rättstolkning var 291. Antalet deltagare i preparandkurser inför auktorisationsprov var 135.

Vidare har några tolkar i mindre frekventa och i övervägande fall icke auktoriseringsbara tolkspråk (armeniska, kurmandji, tigrinja/amhariska och turkmeniska), utbildats på en kurs för att de successivt ska kunna nå samma kunskapsnivå som auktoriserade tolkar. Ytterligare ett antal mindre frekventa tolkspråk har representerats av deltagare, som integrerats i delar av grundutbildningen. Tolkar som med godkänt resultat klarade den skriftliga delen av auktorisationsprovet, erbjöds språkhandledning och tolkningsövningar som förberedelse inför den muntliga delen. Denna preparandkurs har visat sig vara synnerligen effektiv - men kostnadskrävande. 15 utbildade tolkar i icke auktoriseringsbara tolkspråk har erbjudits kurs i domstolstolkning.

Anslaget för rubricerade ändamål samt för utbildning av tolkar i mindre frekventa tolkspråk har utnyttjats fullt ut.

Kurser för bedömare och språkhandledare

26 lärare, språkhandledare och bedömare har deltagit i seminarier kring uppläggnings av grundutbildningen och kring bedömning.

Tillsyn

TÖI har under året utövat tillsyn genom att delta i förkunskapstester inför grundutbildningen och genom att hålla kontinuerlig kontakt med de ansvariga för utbildningen via telefon, e-post, möten och planeringskonferenser. Den löpande kontakten med utbildningsanordnarna tillsammans med TÖI:s särskilda villkor för statsbidragsgivningen och den skriftliga handledningen för grundutbildningen är basen och förutsättningen för en enhetlig utbildning av hög kvalitet.

Rekrytering

Rekrytering av deltagare har under året framförallt skett genom information om utbildningarna på TÖI:s webbplats och utbildningsanordnarnas webbplatser samt genom annonsering och rekryteringsmöten i samarbete med några tolkförmedlingar i olika delar av landet.

Kommentarer till anslagsredovisningen

Verksamheten fick en mycket stor volym under 2009. Söktrycket var stort och avhoppet få. Normalt räknar man med många avhopp i distansutbildningar, något som inte inträffade i kontakttolkutbildningen. Detta medförde att grundutbildning för motsvarande 2 744 tkr och preparandkurser och rättstolkningskurser motsvarande 512 tkr inte kunde täckas av anslaget för 2009.

TOLKUTBILDNING SAMT TECKENSPRÅKSLÄRARUTBILDNING ANSLAG 17 14:2

Planering av utbildningarna har, i enlighet med regleringsbrevet, skett efter samråd med berörda handikapporganisationer. Deltagare i dessa återkommande samrådsmöten är SDR¹, HRF², FSDB³, VIS⁴, Unga hörselskadade, Dövblind ungdom, Sveriges Dövas ungdomsförbund och DHB⁵, TÖI samråder dessutom med Talför⁶, Tolkledarna⁷, STTF⁸ och SVuF⁹. Folkhögskolornas rektorer/utbildningsledare och TÖI hade flera möten kring gemensamma frågor.

Utbildning

Sammanlagt sju folkhögskolor bedrev utbildningar inom området. 337 årsstudieplatser i olika utbildningar utnyttjades. 44 tolkar slutförde sina utbildningar 2009. Flera av skolorna hade lik- som tidigare år utbyte med motsvarande utbildningar framför allt i de nordiska länderna.

Den ettåriga komprimerade skrivtolkutbildningen slutfördes under året. I samarbetet kring utbildningen mellan Södertörns folkhögskola, TÖI och SVT gav TÖI en kurs i undertextning 7,5 hp. En extern utvärderare följde utbildningen och kommer att avrapportera sitt arbete våren 2010.

Hösten 2009 startade en komprimerad teckenspråks- och dövblindtolkutbildning som delvis bedrevs på distans. Även den utbildningen följs upp i en extern processutvärdering.

En kurs i TSS¹⁰-tolkning slutfördes och avrapporterades 2009. Den hade ett flexibelt upplägg där delar av utbildningen skedde på distans.

Praktiken är en mycket viktig del av utbildningen. Modellen för fördelning av praktikplatser, som arbetats fram mellan företrädare för landstingens tolkcentraler och folkhögskolorna, tillämpades även 2009 med gott resultat. Modellen har väsentligen underlättat praktikplaneringen för samtliga parter. Förutom praktiken på tolkcentraler eller hos privata entreprenörer skedde också, liksom tidigare, ett nära samarbete mellan skolorna och lokala eller regionala dövföreningar m fl, i samband med Dövas dag, Hörseldagen etc i syfte dels att ge de studerande ökade möjligheter till språkträning och få erfarenheter från olika språkmiljöer, dels att sprida kunskap om tolkyrket.

Trots uttalade behov från tolkkår och arbetsgivare om påbyggnadsutbildningar av olika slag ställs sådana kurser ofta in på grund av för få deltagare. Ett flertal kompletterande och/eller kompetenshöjande korta utbildningar för verksamma lärare och tolkar har dock genomförts bland annat i handledning av praktikanter, sjukvårdstolkning och TSS. Sammanlagt har dessa kurser haft ett 60-tal deltagare.

Kvalitetsarbete

Kvalitetssäkring görs på olika nivåer. TÖI följer verksamheten genom en kontinuerlig dialog med utbildningsanordnare och andra intressenter samt genom besök på skolorna. Under 2009 besöktes tre folkhögskolor. Målen för verksamhetsområdet ses över kontinuerligt och så även 2009.

Vintern 2009 presenterades resultatet av processutvärderingen av den tvååriga skrivtolkutbildningen. En utvärdering av den ettåriga skrivtolkutbildningen genomfördes och utvärderingen av

¹ Sveriges Dövas Riksförbund

² Hörselskadades Riksförbund

³ Föreningen Sveriges Dövblinda

⁴ Vuxendöva i Sverige

⁵ Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn

⁶ Tolkcentralernas Arbetsledarförening

⁷ Teckenspråkstolkföretag med arbetsgivaransvar

⁸ Sveriges teckenspråkstolkars förening

⁹ Sveriges vuxendövtolkars förening

¹⁰ TSS = Tecken som Stöd

den komprimerade teckenspråkstolkutbildningen inleddes. Samtliga utvärderingar genomfördes av extern pedagogisk expertis.

Planeringen för att delar av teckenspråks- och dövblindtolkutbildningen ska ge högskolepoäng fortsatte under året.

Under året lyftes återigen oron inför framtida rekrytering av teckenspråkslärare och diskussioner inleddes om hur frågan skulle kunna drivas i syfte att kunna möta behov inom olika utbildningsformer.

Utvecklingsinsatser av många olika slag är nödvändiga för att främja verksamheten. Behovet var alltså stort av såväl lokala som samordnande och övergripande utvecklingsinsatser. En del av bidragen till folkhögskolorna hänförde sig därför liksom tidigare till olika projekt såsom särskilda utbildningssatser för lärare, användning av ny teknik i undervisningen med mera.

Rekrytering

I samarbete med skolorna förändrades marknadsföringsstrategin 2009. De 500 tkr av anslaget som, enligt regleringsbrev för 2009, fick disponeras för rekryteringsinsatser användes framför allt till revidering av folkhögskolornas gemensamma portal blitolk.nu och i mindre grad till utbildningsmässor. Dessutom distribuerades information till skolor och arbetsförmedlingar i hela landet och spreds via olika medier. Uppföljningen av antal sökande visade en ökning jämfört med året innan.

Kommentarer till anslagsredovisningen

En större del av anslaget än någonsin kunde utnyttjas 2009. Arbetet med budgeten inför 2009 hade baserats på antagandet att fler utbildningsplatser än tidigare skulle kunna tas i anspråk och så blev också fallet, även om inte samtliga planerade utbildningsplatser kunde fyllas. Därtill ställdes liksom tidigare år flera kortare kurser in på grund av för få deltagare. För administration, utvärdering och utveckling disponerades 2 700 tkr.

PEDAGOGISKT UTVECKLINGSARBETE, TERMINOLOGISKT ARBETE

Revideringen av studiematerialet Tolkkunskap slutfördes under året. Materialet Juridik för tolkar omarbetades. Boken Samhällsguiden reviderades liksom tidigare år på Fritzes förlag med hjälp av bl.a. TÖI. Böckerna utgör studiematerial för tolkutbildningar tillsammans med tillhörande studiefrågor och terminologilistor som utarbetas av TÖI.

Tolkordlistor är en förutsättning för god kvalitet i undervisningen av kontakttolkar. Den svenska basordlistan används vid utarbetande och översättning av termer till andra språk. Såväl basordlistan som andra ordlistor fanns tillgängliga på TÖI:s hemsida.

Ett projekt för utformning av tolkordlistor genomfördes tack vare medfinansiering från EU:s flyktingfond (ERF 3). Fonden medfinansierade också ett kompetensutvecklingsprojekt för tolkar i somaliska. Projektet utnyttjade resultaten av arbetet i en kurdisk terminologistudiegrupp 2007/2008, som även det skedde inom ramen för ett ERF 2-projekt. Projektet (ERF 3) ska resultera i en särskild tolkordlista med ny albansk rättsterminologi, samt i utbildning av somaliska tolkar i somalisk rättsterminologi. En grupp auktoriserade tolkar och translatorer i albanska arbetade under 2009 med översättningen av den albanska tolkordlistan. En revidering av den spanska tolkordlistan pågår.

Under året anordnades seminarier för bedömare, tolklärare och språkhandledare från hela landet (se ovan under Kontakttolkutbildning inom folkbildningen). Dessutom har en pedagogisk utbildning anordnats där kontakttolklärare har deltagit tillsammans med teckenspråkstolklärare. Majoriteten av deltagarna i den utbildningen var kontakttolklärare.

FRÄMJANDE AV FORSKNING OCH UTVECKLINGSARBETE

Tolk- och översättarinstitutet skall enligt sin förordning främja forskning och utvecklingsarbete i fråga om tolkning och översättning. Denna uppgift fullgjordes på olika sätt.

Institutet ordnar öppna gästföreläsningar med svenska och utländska forskare. Institutet har också ett forskningsseminarium, ursprungligen avsett som ett internt diskussionsforum för de egna lärarna/forskarna, men där kretsen deltagare har kommit att alltmer utvidgas. Här deltar seniorforskare och doktorander från andra institutioner vid Stockholms universitet och också från andra universitet och högskolor. Att delta i seminariet är också ett viktigt inslag i studierna för det växande antal studerande som skriver examensarbete (magisteruppsats eller masteruppsats) i översättningsvetenskap vid TÖI.

Den återkommande konferensen Tolkmöten anordnades 2009 som en temadag kring ”Tolkens tysta kunskap. Det var ett välbesökt evenemang som drog till sig tolkar och branschfolk från hela landet samt forskare från flera olika discipliner såsom pedagogik, psykologi och etnologi.

Institutet får ofta kontakt med många forskare och lärare från olika institutioner, både inom Sverige och utomlands, som söker information om t.ex. litteratur och planerade internationella konferenser med olika inriktning inom området översättning och tolkning. Institutet kontaktas också av studerande på olika nivåer som önskar hjälp med handledning för att skriva specialarbeten. Den kurs på avancerad nivå, Översättningsvetenskaplig teori och metod I, 15 hp, som under 2009 gavs för tredje gången, lockade också nu studerande från andra institutioner. Flera av dessa planerar som en följd av kursen att skriva examensarbeten på magister- eller masternivå med översättningsvetenskaplig inriktning.

Det kan också nämnas att flera av institutets medarbetare under 2009 bedrev egen forskning. Denna forskning presenteras regelbundet för internationella kollegor bland annat genom deltagande i konferenser, genom vetenskapliga publikationer och genom gästföreläsningar i Sverige och utomlands.

Under 2009 fick TÖI ytterligare en professor i tolkning och översättning, en internationell auktoritet inom forskningsområdet kontakttolkning och dialogtolkning. TÖI har därmed två professorer, och detta ökar naturligtvis forskningspotentialen och institutets trovärdighet i forskningsarbetet både inom universitetsvärlden och i externa kontakter. Bägge professorerna har breda kontaktytor såväl inom nationell som internationell översättningsvetenskaplig forskning. Om detta vittnar bl.a. uppgifter som inbjuden talare vid konferenser och ett antal sakkunniguppdrag inom och utom landet. Båda har dessutom kontinuerliga kontakter med företrädare för de yrkesområden som institutet utbildar för, inom ramen för den s.k. tredje uppgiften.

Aktiviteter med anknytning till forskarutbildning

Institutets båda professorer är handledare för doktorander, i olika ämnen, som skriver avhandlingar med översättningsvetenskaplig tematik.

TÖI har fortfarande som mål att en forskarutbildning i översättningsvetenskap ska inrättas och har under året fört vissa diskussioner med anledning av detta.

I bilaga 2 finns en förteckning över TÖI-medarbetares externa kontakter och samarbeten, konferensdeltagande, vetenskapliga uppdrag och publikationer under 2009.

NATIONELLT, NORDISKT OCH INTERNATIONELLT ARBETE

TÖI ingick i Kammarkollegiets rådgivande nämnd för tolk- och översättarfrågor. Övriga ledamöter representerade Domstolsverket, Migrationsverket, Sveriges kommuner och landsting, Stockholms handelskammare, Autor¹¹, FAT¹², SFÖ¹³, STOF¹⁴, STTF samt Tolkservicerådet.

TÖI ingick konsortiet European Master in Conference Interpreting (EMCI), ett nätverk av framstående universitetsinstitutioner som enats kring en gemensam kvalitetsstandard för konferens-tolkutbildning på post-graduate nivå. Nätverket har utarbetat en gemensam utbildningsplan som leder fram till nivån för vad som kallas European Master in Conference Interpreting. Inom ramen för samarbetet kring konferens-tolkutbildning deltog TÖI i möten i Bryssel och London. Inom ramen för EMCI deltog TÖI även i lärarutbyte och fortbildning. Samarbete pågick också med EU:s institutioner kring tolkars och översättares arbetsmarknad och fortbildning.

Inom ramen för Erasmus-samarbetet har TÖI utbytesavtal med utländska universitet bland annat i syfte att öka lärarutbytet inom området.

TÖI ingick i Nordplus-projektet TERMDIST, ett nordiskt nätverk för terminologifrågor. I nätverket ingår Island, Norge, Danmark och Finland. Inom ramen för detta nätverk genomförde TÖI tillsammans med TNC en samnordisk internetbaserad kurs i terminologi omfattande 7,5 hp. Kursen hade många sökande från alla nordiska länder och sammanlagt fullföljde ett trettiootal studerande kursen, som fick bra omdömen i en extern utvärdering. Kursen planeras att ges igen hösten 2010.

På TÖI:s initiativ samlas årligen samtliga landets universitet och högskolor som har översättarutbildning. Syftet med dessa möten är att ge tillfälle till erfarenhetsutbyte och samråd kring gemensamma frågor. Vård för mötet 2009 var Göteborgs universitet.

TÖI:s medverkan efterfrågas inom ett brett fält av nationellt, nordiskt och internationellt samarbete. Bland annat deltog medarbetare vid TÖI i seminariedagar för erfarenhetsutbyte mellan teckenspråks- och dövblindtolkutbildningen i Sverige och teckenspråkstolkutbildningen vid universitetet i Oslo. Medarbetare vid TÖI har under 2009 även deltagit i ett flertal konferenser och seminarier.

INFORMATION OCH KOMPETENSUTVECKLING

TÖI:s övergripande roll inom området medför krav på allmän information om tolkning och översättning och om tolkservice/tolktjänst för olika grupper.

TÖI och Kammarkollegiet riktade 2009 en gemensam skrivelse till mer än 900 presumtiva upphandlare och beställare av tolktjänster. Syftet var att ge fördjupad information om att tolkutbildning och auktorisation kan och bör användas som kvalitetskriterier vid upphandling och beställning av tolkar.

En skrivelse riktades också till regeringen i syfte att uppmärksamma ökade behov av tolkning och översättning i samband med reformen för nyanlända invandrades etablering i samhället. Samtidigt påtalade TÖI återigen nödvändigheten av att regeringen vidtar åtgärder utifrån tidigare förslag om samlad statistik samt registrering och tillsyn av tolkförmedling.

TÖI samråder med tolkförmedlingar, studievägledare, arbetsförmedlingar, tolk-, översättar- och arbetstagarorganisationer, myndigheter, m.fl. i syfte att utbyta information inom området och om utbildningsbehoven i landet. TÖI gav studievägledning och yrkesvägledning för dem som efterfrågar konkret information om utbildning och studier, såväl inom högskola som inom folkbildning.

¹¹ Auktoriserade tolkars riksorganisation

¹² Föreningen auktoriserade translatorer

¹³ Sveriges facköversättarförening

¹⁴ Sveriges tolkförbund

Riktlinjer, handböcker och kursplaner har utarbetats för utbildningsanordnare, lärare, cirkelledare och studerande. En särskild informationsbroschyr finns om möjligheten till praktik för TÖI:s översättarstudenter. TÖI har byggt upp ett nätverk för tidigare och nuvarande översättarstudenter där medlemmarna kan utbyta erfarenheter om översättning.

Service och information kring kontakttolkutbildning innefattade även förteckningar över tolklärare/språkhandledare, vägledande studieplaner, utbildningsmaterial med mera.

Ett seminarium för tolkar och translatorer om ungdomsbrottslighet genomfördes i samverkan mellan TÖI, Svenska Carnegie Institutet och Kammarkollegiet.

KANSLI OCH FÖRVALTNING

Tyngdpunkten i TÖI:s arbete är nationellt övergripande ansvar, planering, genomförande och uppföljning av egen utbildning jämte planering, uppföljning och tillsyn av utbildningsinsatser inom folkbildningen.

TÖI:s strävan är att bevaka nationella behov av utbildning vilket innebär att språk och kurser ofta växlar från år till år. En strävan är också att inslaget av yrkeskompetens ska vara stort. Lärarkåren har därför, liksom tidigare, i hög grad bestått av yrkesverksamma tolkar och översättare. Behov av medverkan också av externa experter är stort. Sammantaget kräver yrkesutbildningar till tolk och översättare stora resurser för att hålla god kvalitet. Ett stort antal olika kurser med många timanställda lärare ställer också stora krav på administrationen. TÖI har egen antagning till sina högskoleutbildningar, även de som genomförs i samverkan med andra universitet/högskolor. Utbildningsadministration, planering, uppföljning, antagning och studievägledning åvilar personalen på TÖI.

Institutet har under 2009 varit organiserat i tre arbetsområden med en verksamhetsövergripande föreståndare och med stödfunktioner för post, arkiv- och diarieföring, IT samt ekonomi- och personalhantering. Vid TÖI fanns under året 17 fast anställda (14 kvinnor, 3 män) samt 1 visstidsanställd (kvinna).

Institutet har haft en samverkansgrupp för samråd i personalfrågor mellan föreståndaren, de fackliga representanterna samt skyddsombud på TÖI. Ett antal verksamhetsanknutna planeringsdagar har hållits under året.

Samtliga anställda deltog i en fortbildningsdag på Mångkulturell Centrum. Temat var offentlighet, sekretess, integritetsskydd och jämlikhet. Personal har även deltagit i kurser i arbetsledning samt intern fortbildning i olika datasystem för studieadministration, personaladministration, lokalbokning och webbpublicering. Flera medarbetare deltog i konferensen Språk i EU och i Folkbildningsrådets årliga konferenser.

Den miljöpolicy som TÖI:s styrelse antagit följdes upp under verksamhetsåret och medarbetare har deltagit i olika aktiviteter kring miljöarbetet. Personalen uppmuntrades till olika former av friskvård. En riskanalys genomfördes.

Policydokumentens handlingsplaner för arbetsmiljö och jämställdhetsarbete har under året förankrats på olika sätt i verksamheten. Jämställdhetsarbetet på TÖI har under året handlat om att lyfta frågan vid nyanställning och vid uttagning till kurser.

KORTA FAKTA OM UTBILDNINGARNA

Tolk- och översättarutbildning	2007	2008	2009
Högskola			
<i>(antal registrerade studenter)</i>			
Tolk- och översättarutbildning, gemensam grundkurs	46	42	50
Översättarutbildningar	83	95	119
Tolkutbildningar	17	11	13
Konferenstolkutbildning	-	-	-
Specialkurser	49	27	55
Antal lärare <i>(anställda vid TÖI)</i>	6	5	5
antal timarvoderade lärare	37	25	42
Tolkutbildning, folkbildning			
<i>(antal årsstudieplatser)</i>			
Inriktning teckenspråk- och dövblindtolkning	305	304	325
Inriktning skrivtolkning	7	6	10
Korta kurser (antal deltagare)	67	50	60
Kontaktolk			
<i>(antal deltagare)</i>			
Kontaktolkutbildning, grundutbildning ¹	1348	1396	1039
Övriga kurser			527
Antal språk hos deltagarna	44	40	43
Antal pågående grundutbildningar ²	10	11	14

¹ Antalet deltagare 2007-2008 avser summan av deltagare i grundutbildning och kurser. 2009 särredovisas grundutbildning och kurser.

² Avser ett- eller tvååriga sammanhållna grundutbildningar

REDOGÖRELSE FÖR LÄRARES AKADEMISKA VERKSAMHET

Här följer en redogörelse för forskning, externa kontakter och samarbeten, konferensdeltagande, vetenskapliga uppdrag och publikationer under 2009

Forskarutbildning

Handledning

Birgitta Englund Dimitrova. Handledning av doktorand Elisabet Tiselius, doktorand vid Centrum för tvåspråkighetsforskning, Stockholms universitet och vid Universitetet i Bergen, Norge.

Birgitta Englund Dimitrova. Handledning av Kerstin Lindmark, doktorand i allmän språkvetenskap vid Institutionen för lingvistik, Stockholms universitet

Cecilia Wadensjö. Handledning av en doktorand, Institutionen för moderna språk. Uppsala universitet

Externa kontakter och samarbeten

Anordnade konferenser, symposier och seminarier utanför institutet

Morena Azbel Schmidt. Projektledare och arrangör av nationell tolkkonferens (Tolkmöten) temadag Tolkens tysta kunskap, Stockholms universitet, oktober 2009

Birgitta Englund Dimitrova. Medarrangör av pedagogiskt seminarium vid Försvarets Tolkskola, Uppsala, mars.

Föreläsningar utanför institutet

Birgitta Englund Dimitrova. 3 gästföreläsningar i skandinavistik och översättning, Sofias universitet, Bulgarien, juni.

Birgitta Englund Dimitrova. Föreläsning vid pedagogiskt seminarium tillsammans med Försvarets Tolkskola, Uppsala, mars. Rubrik: "Tolkutbildning idag i Sverige och internationellt – en översikt"

Cecilia Wadensjö. Föredrag inom kurs för tolklärare, Wiks folkhögskola, Upplands läns landsting, 090401

Cecilia Wadensjö. Gästföreläsare vid Zürcher Hochschule für Angewandte Wissenschaften (ZHAW), Departement Angewandte Linguistik, IUED Institut für Uebersetzen und Dolmetschen, Winterthur, Schweiz, 090514

Cecilia Wadensjö. Gästföreläsning vid distriktssköterskeutbildningen, Linköpings universitet, 091007

Deltagande i konferenser, seminarier och symposier utanför institutet

Morena Azbel Schmidt. Föredrag om Sveriges kontakttolkutbildning inom folkbildningen, Mastering Public Service Interpreting, London, juli 2009

Morena Azbel Schmidt. Posterpresentation och deltagande i symposium om kontakttolkutbildning i Europa (public service interpreting), Graz, september 2009

Morena Azbel Schmidt. Deltagande i konferens Eulita (European legal interpreters association), Antwerpen, december 2009

Birgitta Englund Dimitrova. Deltagande i två konferenser inom nätverket European Master in Translation, mars och december.

Birgitta Englund Dimitrova. Föredrag tillsammans med Elisabet Tiselius vid 1st international workshop on methods in research on the translation process, Graz, Österrike, april. Rubrik: "Strategies in the translation process and the interpretation process: a pilot study of retrospection as research method"

Birgitta Englund Dimitrova. Deltagande i seminarium om flerspråkighet, anordnat av EU-kommissionens representation i Stockholm, april.

Birgitta Englund Dimitrova. Deltagande i internationellt symposium om eye-tracking/ögonrörelsemätning, anordnat av Copenhagen Business School, Köpenhamn, april.

Birgitta Englund Dimitrova. Deltagande i konferens om översättarutbildningar i Sverige, Göteborgs universitet, maj.

Birgitta Englund Dimitrova. Föredrag vid temadag om tolkens tysta kunskap, oktober. Rubrik: "Praktisk kunskap och översättningsvetenskap"

Ulf Norberg. Deltagande i konferens om översättarutbildningar, Göteborg, 14-15/5

Ulf Norberg. Deltagande i konferensen "Moving In - Moving On", Joensuu, 10-12/12 Föredrag: Creativity in Student Translation of Metaphor

Liisa Oittinen. Nationell studievägledarkonferens den 26–28 maj 2009, Högskolan Dalarna

Liisa Oittinen. Nordisk studievägledar- och studieadministratörskonferens den 8–10 november 2009, Reykjavik, Island (NUAS conference Students in focus – recruitment, retention, and employability)

Bilaga 2

Mats Larsson: Deltagande i miniseminarium (tillsammans med Miloslava Slavíčková) med rubriken *Hrabals självutlämnande brev* under Bok & Bibliotek 2009 den 24–27 september i Göteborg.

Mats Larsson: Deltagande i miniseminarium (tillsammans med Tora Hedin, Lova Meister, Jáchym Topol och Jaroslav Rudiš) med rubriken *I sammetens spår* under Bok & Bibliotek 2009 den 24–27 september i Göteborg.

Mats Larsson: Deltagande i scenprogram (tillsammans med Tora Hedin, Lova Meister, Jáchym Topol och Jaroslav Rudiš) med rubriken *Tjeckiska författare på svenska: presentation av en ny antologi* under Bok & Bibliotek 2009 den 24–27 september i Göteborg.

Mats Larsson: Presentation av antologin *Tjeckien berättar: I sammetens spår* och det nya bokförlaget Aspekt med inriktning på tjeckisk litteratur (tillsammans med Tora Hedin och Lova Meister) på Tjeckiska centret i Stockholm den 17 november 2009 (inom ramen för programmet ”17 november”).

Gunnar Lemhagen. Deltagande i möten med nätverket European Masters in Conference interpreting

Gunnar Lemhagen. Deltagande i konferensen SCIC-Universities, Bryssel, mars.

Cecilia Wadensjö. Inbjuden huvudtalare vid:

First Community Interpreting Research Seminar in Ireland, 21-22 May 2009, Centre for Translation and Textual Studies, Dublin City University, Ireland

Research Seminars in Translation Studies - Universities of Edinburgh and Heriot Watt, Friday 20 November 2009, Edinburgh, UK.

International Postgraduate Conference in Translation and Interpreting 2009 (IPCITI 2009) 21-22 November 2009, Heriot-Watt University, Edinburgh, UK.

XIV AICLU SEMINAR “Mediation at Work. Learning to Liaise in Business”, Friday, 4th December 2009, Trieste, Italien.

Cecilia Wadensjö. Deltagit med eget föredrag vid årliga sammankomsten för Områdesgruppen för forskning om tal och social interaktion (OFTI), Örebro, 17-18 september, 2009

Forskningsinformation (populärvetenskapliga publikationer, offentliga föreläsningar och medverkan i radio/TV)

Mats Larsson: Medverkan i Abrahamson i P1. Den tjeckiska provokationen. P1 den 21 juli 15:03 2009.

Cecilia Wadensjö. Föreläsare vid Irländska översättarförbundets möte i Dublin, 090525.

Förtroendeuppdrag

Uppdrag inom Stockholms universitet

Morena Azbel Schmidt. Ersättare i lärarförslagsnämnden, humanistiska fakulteten, Stockholms universitet

Uppdrag i vetenskaplig styrelse/nämnd

Birgitta Englund Dimitrova. Ledamot av och sammankallande i valberedning för Association Suédoise de Linguistique Appliquée/ASLA.

Birgitta Englund Dimitrova. Vice ordförande i Svenska Slavistförbundet, Suppleant i Nordiska slavistförbundets styrelse samt Sveriges representant i Internationella slavistkommittén

Birgitta Englund Dimitrova. Ledamot av kommitté inom European Society for Translation Studies för beslut om tilldelning av stipendium till doktorand för deltagande i sommarskola inom översättningsvetenskap

Ulf Norberg. Ledamot i styrelsen för Association Suédoise de Linguistique Appliquée/ASLA.

Medlem i redaktionskommitté

Birgitta Englund Dimitrova. Advisory Editor för tidskriften Perspectives: studies in translatology, utgiven av förlaget Multilingual matters, UK

Birgitta Englund Dimitrova. Medlem i Board of Referees för tidskriften Hermes, utgiven i Århus

Birgitta Englund Dimitrova. Medlem i Advisory Board för tidskriften Across languages and cultures, utgiven av Ungerska vetenskapsakademien, Budapest

Birgitta Englund Dimitrova. Associate Editor för tidskriften Interpreting, utgiven av Benjamins förlag, Amsterdam

Birgitta Englund Dimitrova. Medlem av International Advisory Board för tidskriften MTM, International Peer-Reviewed journal on Translation, utgiven i Grekland

Cecilia Wadensjö. Medlem av advisory board för *Interpreting, Journal on Studies of interpreting*, Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.

Cecilia Wadensjö. Medlem av editorial board för den internationella nättidskriften *Translation & Interpreting*, med säte i Sydney, Australien.

Enstaka uppdrag

Sakkunnig vid tjänstetillsättning

Birgitta Englund Dimitrova. Sakkunnig vid tillsättning av universitetslektor i serbiska/kroatiska/bosniska, Institutionen för moderna språk, Uppsala universitet.

Birgitta Englund Dimitrova. Sakkunnig vid tillsättning av Associate Professor in English and Translation, vid Copenhagen Business School, Köpenhamn.

Birgitta Englund Dimitrova. Extern kommittémedlem vid tillsättning av professur i Translation Studies, Graz Universitet, Österrike.

Fakultetsopponent

Birgitta Englund Dimitrova. Opponent vid disputation i nordiska språk vid Helsingfors universitet. Respondent: Lieselott Nordman. Avhandlingens titel: "Lagöversättning som process och produkt. Revideringar och institutioner vid lagöversättning till svenska i Finland"

Cecilia Wadensjö. *External examiner* av doktorsavhandling i *Translation Studies* vid Dublin City University, Dublin, Irland, 2009-09-01.

Lektor/fackgranskare

Birgitta Englund Dimitrova. Fackgranskning/peer-review för tidskriften *Across*, 1 artikel.

Birgitta Englund Dimitrova. Fackgranskning/peer-review för tidskriften *Hermes*, 1 artikel.

Birgitta Englund Dimitrova. Fackgranskning/peer-review för tidskriften *Perspectives*, 1 artikel.

Cecilia Wadensjö. *Journal of Sociolinguistics*, Blackwell (två artiklar)

Cecilia Wadensjö. *Interpreting*, John Benjamin's (tre artiklar)

Cecilia Wadensjö. *The Translator*, St Jerome (en artikel),

Cecilia Wadensjö. *Hermes*, Aarhus Handelshøjskole (en artikel)

Cecilia Wadensjö. *de Gruter*, (ett antologibidrag)

Övriga uppdrag utanför institutet

Birgitta Englund Dimitrova. Programsensor för Bachelorprogrammet Språk og interkulturell kommunikasjon (SPIK), Universitetet i Bergen och Norges handelshøyskole

Publikationer av anställda vid institutet

Vetenskapliga publikationer (artiklar, monografier, recensioner)

Baraldi, Claudio, Cecilia Wadensjö, Laura Gavioli & Michael Berry (2009) "La mediazione interlinguistica e interculturale", in Avellini, Luisa & Rosa Pugliese (eds.) *Lingua, Cultura, Cittadinanza: Prospetti internazionali per l'educazione linguistica* Vol. 1. Bologna: I libri di Emil, 105–157.

Englund Dimitrova, Birgitta & Elisabet Tiselius. (2009). Exploring retrospection as a research method for studying the translation process and the interpreting process; *Methodology, Technology and Innovation in Translation Process Research* (eds. I. M. Mees, F. Alves & S. Göpferich), 109-134. Copenhagen: Samfundslitteratur

Wadensjö, Cecilia (2009) Telephone Interpreting and the Synchronization of Talk in Social Interaction, in Mona Baker (ed.) *Translation Studies*, London: Routledge (Reprint from 'The Translator', 5:2, 1999) ss–ss.

Wadensjö, Cecilia (2009) "Även du var där, herr översättare!" en tv-intervju med Gorbatsjov, i Sparrman, Anna, Jakob Cromdal, Ann-Carita Evaldsson & Viveka Adelswärd (red.) *Den väsentliga vardagen*. Stockholm: Carlsson, 272–288.

Wadensjö, Cecilia (2009) Clinton's laughter: On Translation and Communication in TV News. CTIS Occasional Papers, Volume 4, 2009. Manchester: Centre for Translation and Intercultural Studies, 71–86.

Wadensjö, Cecilia (2009). Review of 'Community Interpreting', by Sandra B. Hale (Research and Practice in Applied Linguistics Series. London & New York: Palgrave Macmillan), *Interpreting* 11:1, 105–110.

Läromedel

Morena Azbel Schmidt: projektledare, Juridik för tolkar, Tolk- och översättarinstitutet i samarbete med Fritzes förlag

Översättningar

Mats Larsson: *Tjeckien berättar: I sammetens spår*. Femton noveller. Bokförlaget Tranan. Stockholm 2009. (Medredaktör och översättare.)

SÄNDLISTA

Verksamhetsberättelse för budgetåret 2009

Regeringen	ABF Stockholm
Utbildningsdepartementet	Folkuniversitetet Göteborg
Universitet och högskola	Medborgarskolan Malmö
Vuxenutbildning och folkbildning	Studieförbundet Vuxenskolan, avd Botkyrka/Salem
Socialdepartementet	
Justitiedepartementet	
Integrations- och jämställdhets- departementet	AUTOR, Auktoriserade tolkars riksorganisation
Regeringens samordningskansli	Dövblind ungdom
	DHB, Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn
Riksdagen	FAT, Föreningen auktoriserade translatorer
Kulturutskottet	FSDB, Föreningen Sveriges Dövblinda
Utbildningsutskottet	Föreningen TALFÖR
Riksdagspartiernas gruppkanslier	Föreningen Tolkledarna
	HRF, Hörselskadades Riksförbund
Stockholms universitet, Rektor	SDR, Sveriges Dövas Riksförbund
” Förvaltningschefen	SFÖ, Sveriges Facköversättares förening
” Planeringsenheten	STTF, Sveriges Teckenspråkstolkars Förening
” Humanistiska fakulteten	STOF, Sveriges Tolkförbund
	Sveriges dövas ungdomsförbund
Institutet för språk- och fornminnen, avd Språkrådet	Sveriges Vuxendövtolkars förening
Domstolsverket	Tolkserverrådet
Kammarkollegiet	VIS (Vuxendöva i Sverige)
Migrationsverket	Unga hörselskadade
Folkbildningsrådet	
Specialpedagogiska skolmyndigheten	
Socialstyrelsen	
Sveriges kommer och landsting	
Tolkskolan, Försvarmakten	
Axevalla folkhögskola	
Fellingsbro folkhögskola	
Härnösands folkhögskola	
Katrinebergs folkhögskola	
Medlefors folkhögskola	
Nordiska folkhögskolan	
Strömbäcks folkhögskola	
Södertörns folkhögskola	
Wiks folkhögskola	
Västanviks folkhögskola	
Västerbergs folkhögskola	
Åsa folkhögskola	
Önnestads folkhögskola	

Tolk- och översättarinstitutet

Stockholms universitet, 106 91 Stockholm. Tfn 08-16 20 00, www.tolk.su.se

**Stockholms
universitet**